

Cultuurhuis model

<i>Cultuur is van ons allemaal, raakt ons allemaal en bindt ons allemaal.</i>

“Een Cultuurhuis is een plek waar mensen elkaar ontmoeten, kennis kunnen opdoen en waar tal van lokale activiteiten plaatsvinden. Kortom, een multifunctioneel gebouw waarin verschillende instellingen met elkaar samenwerken. Zo’n ontmoetingsplek draagt bij aan de leefbaarheid in kleine kernen en stadswijken.”

“In een Cultuurhuis wonen meerdere samenwerkingspartners onder één dak. Samen ontwikkelen ze nieuwe ideeën, daarbij gebruikmakend van elkaars sterke punten. Het resultaat: een creatief, verrassend aanbod voor het publiek in een vaak modern, sfeervol gebouw. Het Cultuurhuis is in opmars: niet alleen in Nederland, maar ook bijvoorbeeld in Duitsland, Spanje, Scandinavië en Angelsaksische landen verrijzen steeds meer van deze bruisende ontmoetingsplaatsen. In Nederland is de term “Cultuurhuis” ingeburgerd geraakt door het concept Kulturhus van de Overijsselse Bibliotheekdienst .

Mevrouw A.H. Raven BA Gedeputeerde Cultuur, provincie Utrecht

Artex, de bibliotheek en Young4Ever hebben een intentieverklaring getekend waarin zij aangeven de krachten te willen bundelen. Samen verder in één gebouw, organisatorisch en administratief op elkaar steunend, maar met behoud van de eigen identiteit en met een blijvende focus op het eigen programmering en beleid.

De adviescommissie cultuurbeleid (hierna AC) adviseert het college om het initiatief te ondersteunen en de organisaties te helpen bij het realiseren van deze culturele plek. De AC ziet financiële en organisatorische voordelen als genoemde organisaties de handen ineen slaan, maar vooral de kans om een laagdrempelige, culturele huiskamer te creëren voor alle Texelaars. Ook is er de gelegenheid vorm te geven aan de langgekoesterde wens om een kleine theaterzaal in Den Burg te realiseren. Door de kwartiermakers wordt gedacht aan het gebruik van één van de basisscholen die binnenkort vrijkomt. De AC ziet de locatie Thijsseschool als een unieke kans die nu benut moet worden.

Daarnaast hecht de AC erg veel waarde aan de borging van cultuuraanbod en de activiteiten die daaruit voortvloeien in de Texelse samenleving en ziet het initiatief van eerder genoemde partijen als een zeer zinvolle investering in de culturele continuïteit en borging alsook een belangrijke ondersteuning van het cultureel ondernemerschap van maatschappelijke en professionele instellingen.

Uit de Texelse cultuurvisie (2017) Cultuur ontwikkeld/t:

(...) Om als eiland aantrekkelijk te blijven moeten we zorgen voor een positief vestigingsklimaat voor huidige en nieuwe inwoners. Breed in te zetten op cultuuraanbod voor de jeugd is daarom van belang. Cultuureducatie is bij een gesubsidieerd cultureel initiatief per definitie een vast onderdeel. Deze initiatieven creëren een grote belevingswaarde. Interactie tussen verschillende leeftijdsgroepen, inwoners en bezoekers worden actief gestimuleerd. (...)

De adviescommissie is van mening dat het van grote meerwaarde is voor de leefbaarheid op Texel als alle genoemde instanties kunnen voortbestaan; van nog grotere relevantie kunnen zijn als de verschillende doelgroepen (bezoekers en deelnemers) elkaar ontmoeten. Jongeren ontmoeten ouderen, traditie gaat hand in hand met nieuwe trends, de culturele diversiteit en kunstzinnige variëteit op Texel kan tot groei komen.

In een steeds individualistischer samenleving zijn eenzaamheid en sociaal isolement een bedreiging. Culturele activiteiten in een stimulerende omgeving dragen bij aan een gezond sociaal klimaat. Laagdrempeligheid en een gastvrije uitstraling van de drie organisaties zijn belangrijke pijlers in de continuering van cultuureducatie en maatschappelijk jongerenwerk.

Uit de Texelse cultuurvisie (2017) Cultuur ontwikkeld/t:
(...) Texel met een goed vestigingsklimaat is aantrekkelijk voor de inwoners en bezoekers. Dit wordt onder andere bereikt door cultuurbeleving en de mogelijkheid jezelf artistiek te uiten en ontplooien. (...)

De adviescommissie onderstreept de aanname dat de diverse bezoekers, verschillende doelgroepen en wisselende publieksstromen elkaar zullen kruisen en versterken. Er is volop mogelijkheid tot vernieuwde samenwerking en het versterken van elkaars missie: de geschiedenis wordt verbonden met de actualiteit in relatie tot een toekomst vol kansen en samenwerking. De (amateur)kunstenaars werken en studeren in alle rust, maar zoeken op gezette tijden ook naar feedback via het podium of de tentoonstellingswand. Bezoekers van Young4ever leren over de complexe werkelijkheid en hun eigen rol in een veranderende wereld. De bibliotheek voorziet in rijke bronnen en leert de bezoeker te zoeken, te vinden, te onderzoeken en nieuwsgierig te worden.

De adviescommissie ziet ook kansen in het leggen van relaties en samenwerkingen met andere (regionale en lokale) organisaties, verenigingen en clubs. De combinatie van functies heeft niet alleen een grote toegevoegde waarde voor de Texelse bevolking, maar kan ook regionaal een rol spelen of worden ingezet ten behoeve van het toerisme. Het zorgt ook voor de benodigde reuring in het centrum van Den Burg tot laat in de avond en heeft daarmee een positieve invloed op de sociale veiligheid en leefbaarheid in de openbare ruimte.

Uit de Texelse cultuurvisie (2017) Cultuur ontwikkeld/t:
(...) Artex, als kunstenschool, is de spil in de uitvoering van cultuureducatie op Texel. De hoofdvestiging Den Burg, nabij de brede school voor basis en voortgezet onderwijs. Ook gebruikt zij locaties in de buitendorpen voor aanbod dat is toegesneden op de lokale vraag. Artex is toegankelijk voor alle inwoners van Texel en breidt haar activiteiten naar bezoekers van Texel verder uit. Artex stelt op haar locatie in Den Burg het podium open voor externe initiatieven. (...)

Daar waar het gaat om het bieden van cursussen aan amateurs, verenigingen en het ontwikkelen van aanbod op OSG en PO voldoet de huidige locatie van Artex. Maar die kan niet voorzien in bredere, culturele betrekkingen. Het aangaan van samenwerkingen met Texelse en overkantse amateurs, professionals en muziekgezelschappen kunnen nu onvoldoende vorm krijgen.

- Kunstenaarsclub TEEVA huurt een ruimte, maar voor exposeren is er geen plek
- Kunstenaarsvereniging Zout heeft aangegeven geïnteresseerd te zijn om exposities te organiseren, lezingen en workshops te houden
- Ook individuele kunstenaars toonden interesse in het (tijdelijk) huren van atelierruimte of het gebruiken van expositiemogelijkheden. Die zijn er – met het verdwijnen van Tusse De Banke - momenteel op Texel niet.

<i>Cultuur vertelt ons wie we zijn, waar we vandaan komen en gunt ons daarmee ook een blik op de toekomst.</i>
--

De adviescommissie is van mening dat het beoogde Cultuurhuis het prachtige, kloppend cultuurhart van Texel kan worden. Verleden, heden en toekomst komen samen op alle deelgebieden van het culturele veld: (immaterieel) erfgoed, literatuur, podiumkunsten en beeldende kunsten.

Het Cultuurhuis kan ook rol vervullen voor (oud-)Texelaars om te tonen / delen wat ze op cultureel gebied ontwikkeld hebben aan de overkant. Kunstacademiestudenten die een expositie inrichten en conservatoriumleerlingen die masterclasses verzorgen. Alumni die met verfrissende blik over de Texelse historie verhalen en Texel beschrijven. Leerlingen en kunstamateurs leren tevens op speelse wijze over een breder cultureel veld buiten Texel. Daarmee krijgt de Texelse cultuureducatie een kwaliteitsimpuls van binnenuit.

Het Cultuurhuis kan ook de rol van kenniscentrum over Texelse geschiedenis, verhalen, gebruiken en tradities vervullen. Het kan de start zijn van een route langs kunstwerken in de openbare ruimte of een monumentenroute.

Het Cultuurhuis kan gastgever zijn van culturele manifestaties zoals Lange Juni, maar ook op het gebied van zorg en welzijn (vluchtelingenwerk, taalcursussen, ouderenzorg) alsook incidentele maatschappelijke functie (stembureau, spreekuur voor banken en notaris).

Gezien de aard van de activiteiten alsook de complexe samenstelling van bezoekersstromen is het raadzaam de locatie met zorg te kiezen.

Den Burg lijkt als grootste woonkern de aangewezen plek, maar er moet voor gewaakt worden dat soortgelijke voorzieningen in de andere dorpen niet verdwijnen. Daar waar geparkeerd kan worden en niet te ver uit het directe centrum van Den Burg lijkt de beste locatie. Inhuizen in de OSG of het betrekken van de vrijkomende lokalen in het gebouw van OSG lijkt te storen in de schooldynamiek. Ook is het volgen van cursussen en opleidingen voor middelbare scholieren in hetzelfde gebouw als waar ze de hele dag al les hadden, niet ideaal. Eén van de scholen die vrijkomen nadat het OCT wordt betrokken, lijkt logisch. De vraag is ook of nieuwbouw niet veel goedkoper en efficiënter zal zijn.

De adviescommissie adviseert nieuwbouw, op de huidige locatie Thijsseschool.

<i>Ga door met de ontwikkeling van het Cultuurhuis. Betrek culturele instellingen, makers, maatschappelijke partners en bedrijven bij de invulling van de plannen.</i>
--